

Canvi de paradigma per recrear la independència catalana

written by Llorenç Prats | 30 de setembre de 2021

Fins ara, sempre s'han mirat de buscar les raons que fonamenten la causa independentista en la desqualificació de l'Estat espanyol com estat de baixa qualitat democràtica o amb un feble estat de dret. D'aquesta manera, s'intenta **erosionar la força coactiva** de l'Estat on vivim majoritàriament els catalans, tot cercant el seu desprestigi en l'àmbit popular malgrat que, quina paradoxa, en l'àmbit institucional, a través de la Generalitat, principalment, es faci tot el contrari i s'ajudi tant com es pot a la supervivència d'aquest estat.

Aquesta lògica, explicada així de forma simplificada, fa que es mantingui un **dobte llenguatge** de forma permanent: al carrer l'Estat espanyol és opressor i a les oficines és un col·laborador necessari a l'hora de prestar els serveis públics i garantir l'estat del benestar. Aquesta lògica, per tant, s'hauria d'invertir, com a millor camí per fer la independència i resoldre el contenciós històric entre catalans i castellans (espanyols).

Els ciutadans catalans, els de l'Estat espanyol, estan protegits per les lleis que ens hem donat de forma activa (el règim constitucional del 1978 es va fer i es manté gràcies a la participació activa de les forces polítiques catalanes, àdhuc independentistes tot i l'excepció d'ERC els anys 70, a Catalunya). Aquesta protecció, a més, es sustenta en el dret de la Unió Europea, i aquest **estat de dret, democràtic i social**, s'articula, a ulls del món, com una democràcia liberal totalment normalitzada.

La realitat, tanmateix, és que els greuges sobre els catalans persisteixen i són d'una gran magnitud (en temes com llengua, drets nacionals, poder judicial, presència exterior, lleis electorals, forces armades...). I són de tanta magnitud que **no queden explicats "en la tebiesa" de la resposta catalana**, sobretot la de caràcter institucional quan hom cerca, per activa i per passiva, i des de fa molts anys, establir ponts, negociar o dialogar amb els que somnien amb la liquidació definitiva dels catalans però que no la poden fer del tot després d'intentar-ho durant una dura dictadura militar on van tenir tot el poder.

El fet és que l'aplicació del **principi democràtic** impedeix a l'Estat espanyol parlar clarament sobre les seves intencions reals sobre els catalans i la nació catalana. El 1977 es va acordar una transició que va obligar a l'Estat espanyol a ratificar els tractats internacionals de defensa i protecció dels drets civils i polítics dels pobles (BOE 30/4/1977). Va ser el preu a pagar per signar l'amnistia amb el vistiplau comunista a un règim, encara infiltrat, de 40 anys d'assassinats i tortures, a més de milers de morts derivats de la Guerra Civil que va provocar el cop d'estat militar del 1936.

Per això, el primer d'octubre, en una jornada de referèndum d'autodeterminació, no hi va haver detencions massives ni dissolucions violentes de votants. L'Estat espanyol va intentar requisar material, però no podia anar contra les persones, contra l'exercici pacífic i democràtic de drets fonamentals. Si després o durant, hi va haver desordres o aldarulls, aquests són tipologies penals de comportaments individuals, la transcendència política dels quals ha generat la **victimització que ha perdurat** durant aquests darrers 4 anys, en un greu error estratègic que endarrerirà els objectius independentistes.

La victimització no serveix per fer la independència. **El futur estat català no serà millor que l'espanyol, el francès,**

l'alemany o l'italià en la protecció dels drets fonamentals. La victimització situa el moviment independentista sempre a la defensiva. I la independència només és possible amb iniciativa, ja que ha de trencar una realitat de confort, volguda o no, que s'ha incrustat a la societat catalana de forma secular.

El punt d'inflexió clau en l'evolució catalana és el **primer d'octubre amb la victòria** esclatant del referèndum d'autodeterminació, el qual era legal i vinculant. Aquesta conquesta col·lectiva no pot quedar anorreada sota les consignes d'"amnistia i autodeterminació". La legalitat que sorgeix del dret espanyol permet, i aquest és el canvi de paradigma, reconèixer el resultat del referèndum d'autodeterminació, per tot seguit deslligar-se'n en un conflicte obert sense atenuants en la mesura que l'Estat espanyol, tot mantenint les formes com fins ara, s'oposi, naturalment, a aquesta decisió catalana amb molta gesticulació.

L'Estat espanyol ha de **mantenir les formes** dins el context de les democràcies occidentals. Això no vol dir òbviament que intenti crear escenaris mediàtics d'assetjament o persecució. Però no poden passar d'això. No pot crear una situació de deportacions massives ni engarjolaments indiscriminats. No pot ni ho farà. En un escenari d'afirmació nacional catalana, els empresonament, si hi són, serien mutus.

De fet la lògica espanyola, i la raó de la transició del 78 amb una subjacent organització franquista en totes les seves institucions encara plenament articulada, es basa en guanyar la partida política per mitjà de **l'autocensura dels catalans i la seva prostració anticipada**. Ja que com deia el rei dels espanyols "el castellà no serà llengua d'imposició" perquè els catalans abans ja l'estaran utilitzant.

El que l'Estat espanyol, com estat democràtic, no farà mai és exercir l'autodeterminació catalana per nosaltres. La força

del primer d'octubre és precisament que per primer cop els catalans van exercir la seva llibertat, tot i que després es van aturar, per raons que ara no cal analitzar, tot i la seva evident transcendència. I és que si no existeix determinació catalana, en els assumptes que siguin, no hi ha resposta possible. L'Estat espanyol ha d'escoltar i atendre els seus ciutadans, i per ara nosaltres en som, i aquí és on rau el mecanisme per trencar **l'espiral de victimització** que ens paralitza i afebleix el moviment independentista.

L'imaginari català de la resistència (ancorat en les idees de la insurgència i la contrainsurgència) dins el context d'una democràcia occidental i en els temps que corren és un parany per aturar la independència guanyada en el referèndum d'autodeterminació del 2017. Hi ha moltes maneres de reconquerir espais perduts a les escoles, als carrers, a les administracions... i això hauria de ser la prioritat de l'esforç independentista.

Cal revisar en què gastem les energies els catalans d'avui. **Per molt que ens molesti, a ulls d'Europa l'Estat espanyol és un estat de dret.** Nosaltres podem parlar lliurement tot i que treballem incansablement per la fi d'aquest estat on vivim. I el 1r d'octubre de 2017 tothom que va voler va poder votar. Tothom.

La prioritat per enfortir les nostres estructures d'estat i fer valdre una feina constructiva que molt i molts fan en silenci hauria de fer silencià el discurs de la victimització permanent. Com sovint veiem, hi ha molt de camí enfortint la xarxa escolar en català a la Catalunya del Nord, a l'Alguer i **arreu dels Països Catalans**. I tot això és legal i podria tenir, fins i tot, el suport de l'Estat espanyol, de forma indirecta. Si no fem la independència ja ara, tal com caldria perquè el mandat democràtic del primer d'octubre és totalment vigent, com a mínim reconstruïm o conquerim nous espais d'afirmació nacional arreu dels Països Catalans i superem el discurs pessimista, victimitista i viciós que marca la repressió

espanyola.